

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 404/2015
14.07.2016. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, као председника већа, судије Гордане Ајншпилер Поповић и судије Јелене Боровац, као чланова већа, у правној ствари тужиоца АА у стечају из ..., улица ..., кога заступа Предраг Брајковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., улица ..., кога заступа Оливер Живковић, адвокат из ... и умешача на страни туженог ВВ у реструктурирању из ..., улица ..., кога заступа Јелисавета Василић, адвокат из ..., ради дуга, вредност предмета спора 523.996,57 USD, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1213/15 од 12.08.2015. године, донео је у седници већа која је одржана дана 14.07.2016. године следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1213/15 од 12.08.2015. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог, за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 6315/14 од 28.01.2015. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му исплати износ од 523.996,57 USD са законском затезном каматом почев од 01.07.2009. године па до исплате и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.088.940,00 динара а умешечу износ од 276.000,00 динара, све у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр.1213/15 од 12.08.2015. године, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр. 6315/14 од 28.01.2015. године.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 1213/15 од 12.08.2015. године, тужилац преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено изјавио ревизију из свих разлога предвиђених чланом 407. Закона о парничном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји ревизију и преиначи другостепену пресуду тако што ће да усвоји жалбу тужиоца и преиначи првостепену пресуду усвајањем захтева тужбе.

У одговору на ревизију, тужени је у целини оспорио наводе из ревизије и предложио Врховном касационом суду да исту одбије као неосновану. Трошкове ревизијског поступка је тражио и то за таксу на одговор на ревизију по таксеној тарифи и за састав одговора на ревизију по адвокатској тарифи.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном („Службени гласник РС“ бр.72/2011 и 55/2014) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводи ревизије који се односе на повреде права на правично суђење и других уставних права тужиоца, ирелевантни су за оцену законитости побијане одлуке, будући да ревизијски суд о ревизији одлучује у контексту ревизијских разлога прописаних Законом о парничном поступку. Оцену о уставним правима тужиоца везано за предметни спор, може дати само надлежни суд у за то прописаном поступку.

Тужилац је тражио од туженог да му плати накнаду за изведене радове у износу од 523.996,57 USD са законском затезном каматом од 01.07.2009. године па до исплате.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је на основу Споразума између Владе Републике Ирака и СФРЈ у својству носиоца посла закључио уговор са Владом Републике Ирака за реализацију пројекта КОЛ-1, као и анекс број 6 којим су ближе регулисани услови реализације договореног пројекта у вези са изградњом хемијског комплекса у Ираку по систему „Кључ у руке“. Дана 18.12.1974. године тужени је закључио уговор о реализацији пројекта КОЛ-1 са више саговорача на територији бивше СФРЈ међу којима је био и тужилац као носилац грађевинских радова и радова инфраструктуре. Из садржине уговора утврђено је да је тужилац исти потписао у име и за рачун својих ООУР као и коопераната ВВ и ГГ из Утврђено је да је Савезни секретаријат за спољну трговину, по захтеву тужиоца дана 23.04.1975. године дао сагласност за посебно пријављивање уговореног посла на објекту КОЛ-1 од стране овде тужиоца, умешача на страни туженог и предузећа ГГ из Поред тога, утврђено је да је дана 25.05.1988. године сачињен записник о финалном обрачуна по анексу број 6 и број 7 који је био потписан од стране представника ирачког инвеститора, као и представника тужиоца и туженог. Према наведеном записнику – Протоколу утврђена је укупна обавеза према извођачу од стране ирачког инвеститора у износу од USD 2.041.898,94, а за радове који су извођени од стране тужиоца ВВ и ГГ. Према писаним доказима утврђено је да је тужени дана 30.11.2007. године обавестио тужиоца да је поднео између осталог пријаву потраживања по пројекту КОЛ-1, према коме је стање дуга ирачког инвеститора 2.041.898,53 USD са обрачунатом каматом на дан 31.12.2007. године од 3.070.262,69 USD, а што укупно износи 5.112.161,63 USD и да је дана 07.12.2007. године тужилац обавестио туженог да постоји понуда за отпис потраживања уз наплату 10,25% усаглашеног дуга, да је потом, Одбор поверилаца код тужиоца дао сагласност на понуду за исплату ирачког дуга по цени од 10,25 центи за 1 долар. Утврђено је да је дана 10.01.2008. године закључен споразум између туженог и Републике Ирак са припадајућим анексима, којим је потврђен и договорен отпис потраживања уз обавезу да се 10,25 % од усаглашеног дуга, односно 523.996,57 динара, плати

туженом до 21.01.2008. године, при чему је тужени учинио неспорним да је наплатио ова средства од инвеститора.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, закључено је да је туженом одређен статус носиоца посла на целокупном пројекту у складу са обједињеним и усаглашеним плановима свих коопераната, док је тужиоцу дат посебан статус у односу на извођење грађевинских радова и радова инфраструктуре који се односи на организацију послова у вези са извођењем грађевинских радова и радова инфраструктуре, као и да је ирачки инвеститор закључењем анекса 6 основног уговора, прихватио као подизвођаче за све инсталационе радове предузеће ВВ и предузеће ГГ ..., и да је прихватио да плати овде тужиоцу износ од 12 % од ефективне цене коштања на име добити и режијских трошкова у СФРЈ, а овде умешачу на страни туженог је предузећу ГГ из ... 4,1 % од ефективне цене коштања и то директно на њихове рачуне. Нижестепени судови су закључили да предузеће ВВ и ГГ као кооперанти имају једнака права и обавезе као и тужилац из наведеног посла, те да су због тога сва три предузећа имала исти статус у односу на туженог, као носиоца целокупног посла.

Нижестепени судови су закључили да су тужилац, умешач на страни туженог и предузеће ГГ из ... били дужни да сачине обрачуне на основу којих би се могло утврдити учешће сваког од поменутих предузећа у износу наплаћеном од стране туженог. Тужилац током поступка није доставио ни један релевантан доказ на основу кога би се на поуздан начин могло утврдити обим, врста и вредност радова које је тужилац извео на предметном објекту, те како није доставио такав обрачун, нижестепени судови су применом правила о терету доказивања тужбени захтев тужиоца одбили као неоснован.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд је закључио да наводи ревизије тужиоца изјављене на пресуду Привредног апелационог суда, нису основани.

Ревидент и даље сматра да је у реализацији пројекта КОЛ-1 у Ираку, држава Ирак ангажовала туженог као носиоца посла, да је тужени за тај исти посао ангажовао тужиоца и да је тужилац део тих послова поверио трећим лицима као подизвођачима, овде умешачу и фирми ГГ, те сматра да у наведеном пословном односу, тужени може бити поверилац држави Ирак, односно њеном органу, а тужилац једини поверилац туженом, док евентуални повериоци тужиоца могу бити његови подизвођачи.

Ови наводи су неосновани. У поступку је утврђено да је носилац посла на предметном пројекту био тужени а тужиоцу је дат посебан статус у односу на грађевинске радове и радове на инфраструктури и на организацију послова у вези са извођењем тих радова. Тужилац је по налогу ирачког инвеститора ангажовао умешача и предузеће ГГ за инсталационе радове. Ирачки инвеститор је прихватио да плати тужиоцу износ од 12 % од ефективне цене коштања, док умешачу и предузећу ГГ из ... 4,1 % од ефективне цене коштања и то директно на њихове рачуна. Дакле, из наведених чињеница произлази да је у овом извозном послу и специфичном уговорном односу који има елементе више уговора (комисион са применом правила уговора о налогу, као и елементе уговора о делу), положај учесника такав да је инвеститор Држава Ирак, да је носилац посла тужени а да су тужилац, умешач и други кооперант, равноправно иступали у послу и да у односу на туженог имају исти статус. Тужени као носилац овог извозног посла, био је

дужан да води рачуна да у послу у коме је учествовало више лица (извођача радова) да сваки учесник наплати оне радове које је извео.

Тужилац, да би остварио право на потраживање које тужбом тражи од туженог, морао је доставити доказе о томе које конкретне радове је извео на предметном пројекту, а који су обухваћени наплатом потраживања туженог од стране инопартнера, али тужилац то није учинио. Спорна чињеница да ли је тужилац извео радове по основу којих потражује утужени износ, те да ли му по том основу припада тражени износ, остала је недоказана, јер тужилац у поступку не само што није пружио никакав доказ за то, већ је исти сматрао да то не треба чинити, па је одбио да предложи извођење доказа од стране вештака грађевинске струке.

Неосновани су наводи ревидента да је предметна парница од почетка била само спор о правном питању и око тумачења материјалног права, а не спор око чињеница. Напротив, према стању у списима предмета, биле су спорне чињенице како у погледу активне легитимације тужиоца а посебно у погледу основаности потраживања које је предмет захтева. Као што је претходно изложено, тужилац није доказао које конкретне радове је извео на предметном пројекту, који су обухваћени наплатом потраживања туженог од стране инопартнера, па у тој ситуацији правилно су поступили нижестепени судови када су применом правила о терету доказивања садржаних у одредбама члана 228 – 231 Закона о парничном поступку, одбили захтев тужиоца. Ревидент тврдњом да се у овом спору ради само о правном питању, је покушао да отклони са себе терет доказивања.

На основу свега изложеног, Врховни касациони суд је закључио да је побијана пресуда донета без учињених битних повреда одредаба парничног поступка и правилном применом материјалног права и то одредби члана Закона о облигационим односима, те је ревизију тужиоца на основу процесних овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку одбио као неосновану и одлучио као у ставу један изреке.

Одлучујући о захтеву туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, Врховни касациони суд је закључио да одговор на ревизију није био нужан у овој правној ствари, па самим тим ни трошкови који су настали поводом састава одговора на ревизију не представљају нужне трошкове који би се туженом досудили на терет тужиоца, те на основу процесних овлашћења из члана 165. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу два изреке пресуде.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић